

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Sžo/15/2013                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 1012200010                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 24.09.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Elena Závadská           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:1012200010.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobkyne STAVOZEMIX, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Myslavská ul. č. 283, zastúpenej Mgr. Zdenkom Nováčkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Brančská ul. č. 7, proti žalovanému odboru cestnej dopravy a komunikácii Okresného úradu Malacky, so sídlom v Malackách, Záhorácka č. 2942/60A, ako právnomu nástupcovi Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Malackách, so sídlom v Malackách, Záhorácka č. 2942/60A, o uložení pokuty 5 000 €, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. apríla 2013, č. k. 5S 4/2012-70, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. apríla 2013, č. k. 5 S 4/2012-70 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania.

### Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. apríla 2013, č. k. 5 S 4/2012-70, podľa § 205j ods. 2 písm. e) OSP zrušil rozhodnutie právneho predchodcu žalovaného Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Malackách z 15. novembra 2011, číslo 2011/01175/-2 a rozhodnutie obce Marianka z 20. septembra 2011, číslo 08702/2011 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 66 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 676,27 €. Napadnutým rozhodnutím právneho predchodcu žalovaného bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie obce Marianka z 20. septembra 2011, č.j. 08702/2011, ktorým tento prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 5 000,- eur za správny delikt podľa ustanovenia § 22a písm. a) bod 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“), ktorého sa žalobca dopustil tým, že 27. augusta 2011 užíval miestnu komunikáciu na Štúrovej ulici v obci Marianka pred rodinným domom so súp. č. 47, tak, že realizoval rozkopávku o rozmeroch 2 m x 1,5 m bez povolenia cestného správneho orgánu.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v konaní správnych orgánov boli zistené také vady, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Žalobcovi bolo odopreté právo nazrieť do spisov a správny orgán neposkytol kópie spisu, ktoré žalobca požadoval. Rovnako nebol žalobca prizvaný na ohliadku v zmysle § 38 ods. 3 Správneho poriadku, podľa ktorého na miestnu ohliadku správny orgán prizve účastníka konania a toho, kto je oprávnený predmetom ohliadky nakladať. Uviedol že žalobcovi nebola zaslaná fotokópia záznamu o výkone štátneho stavebného dohľadu z 27. augusta 2011. List obce Marianka, v ktorom žalobcu informovala, že môže prísť nahliadnuť do spisov, urobiť z nich výpisy, odpisy a dostať kópie v úradných hodinách bol žalobcovi zaslaný až po vydaní rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa.

Ďalej krajský súd uviedol, že nemohol riadne preskúmať rozhodnutie správnych orgánov ako aj ich konanie, lebo v administratívnom spise sa nenachádzali doklady, ktoré uvádza žalobca v žalobe, a ktoré sú potrebné pre rozhodnutie súdu. Takýmito dokladmi sú: povolenie obce Marianka z 26. apríla 2010, č. OÚ/2604-2010/rk pre spoločnosť AVENTINUS DEVELOPMENT, s.r.o., Bratislava o povolení zvláštneho užívania miestnej komunikácie na ul. Štúrova a Budovateľská v obci Marianka na realizáciu podzemného vedenia splaškovej kanalizácie, stavebné povolenie Obvodného úradu životného prostredia v Malackách zo 17. februára 2009, číslo OÚŽP-2009/00077/14/KVM, pre stavebníka AVENTINUS DEVELOPMENT, s.r.o., a povolenie na vybudovanie vodnej stavby „Marianka - Štúrova ulica a Tálky - splašková kanalizácia“, lebo žalobca namietal, že len tento stavebník mohol byť účastníkom konania. Žalobca namietal, že bol len dodávateľom stavby a stavebníkom bola firma AVENTINUS DEVELOPMENT, s.r.o.

Podľa názoru krajského súdu je tiež výška pokuty neprimeraná vzhľadom na rozsah rozkopávky 2 x 1,5 m a na dĺžku trvania rozkopávky.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalovaný, v ktorom žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil. Namietal, že žalobcovi, ako účastníkovi konania, obec Marianka riadne doručila oznámenie o začatí konania a výzvu, aby sa žalobca v lehote 7 pracovných dní vyjadril ku konaniu z 30. augusta 2011. Na uvedené oznámenie žalobca reagoval listom, v ktorom uviedol, že výzva neobsahovala sťažnosť obyvateľov, písomnú pozvánku na ústne pojednávanie spojené s miestnou ohliadkou, a preto žiadal o ich doručenie v lehote 7 dní. V oznámení o začatí konania však bol žalobca riadne a dostatočne upovedomený o tom, čoho sa konanie týka. Zo správneho poriadku nevyplýva právny nárok na to, aby bol spis účastníkovi konania zaslaný na nazretie na ním určené miesto, preto pre správny orgán nevyplýva povinnosť, aby bezodplatne robil pre osoby výpisy alebo odpisy spisov. Správny orgán neodoprel právo účastníka konania nazrieť do spisov v zmysle § 23 ods. 1 Správneho poriadku a aktívne sa zúčastniť konania. Správny orgán tiež nebol povinný nariadiť ústne pojednávanie, lebo spáchanie skutku bolo dostatočne preukázané vykonaním štátneho stavebného dohľadu a vo veci nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. Správne konanie o uložení sankcie bolo začaté na základe oznámenia občana obce Marianka a zistení štátneho stavebného dohľadu z 27. augusta 2011, ktorého vykonanie nasledovalo bezprostredne po oznámení. V danom prípade preto nemohlo ísť o ohliadku podľa § 38 ods. 1 Správneho poriadku a orgán štátneho stavebného dohľadu nebol povinný naň prizvať žalobcu. Na mieste bola zistená rozkopávka cesty bez platného povolenia na zvláštne užívanie pozemných komunikácií, pričom osoba, ktorá sa na mieste nachádzala a práce vykonávala sa vyjadrila, že práce vykonáva z pokynu žalobcu. Práce boli vykonané po uplynutí termínu 31. júla 2010, ktorý bol stanovený v povolení na zvláštne užívanie pozemných komunikácií z 26. apríla 2012, č. OÚ/2604-2010/rk. Orgán štátneho stavebného dohľadu nemá povinnosť vykonávať štátny stavebný dohľad za účasti toho, koho sa týka, resp. ho na takýto dohľad vopred upozorniť. Takýmto postupom by vedome zmaril jeho účel, ktorým je objektívne zistenie a preverenie skutočností o ktorých sa dozvedel.

Ďalej žalovaný namietal, že z § 22a cestného zákona vyplýva, že pokutu možno uložiť každému, kto vykonáva činnosť, ktorý je správnym deliktom a nie je rozhodujúce, aké právne postavenie má z hľadiska stavebného, či prípadného iného zákona. Z vykonaných dôkazov je zrejmé a objektívne preukázané, že správny delikt spáchal žalovaný a pokutu 5 000 € mu uložil správny orgánom, teda obec Marianka v súlade s § 22a cestného zákona. Podľa názoru žalovaného tiež výška uloženej pokuty

zodpovedá okolnostiam, na ktoré správny orgán pri ukladaní pokuty prihliadal.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Okrem dôvodov zrušenia napadnutého rozhodnutia krajským súdom, uviedol ďalšie dôvody, ktoré podľa jeho názoru majú za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Namietal, že skutok tak, ako je uvedený v rozhodnutí správneho orgánu sa nestal, lebo miesto vymedzené žalovaným je vyznačené nesprávne. Rodinný dom so súpisným číslom 47, kde sa údajné neoprávnené užívanie miestnej komunikácie malo uskutočniť, sa nenachádza na Štúrovej ulici v Marianke, ale na opačnej strane tejto obce, na Karpatskej ulici. Ďalej uviedol, že mal na užívanie miestnej komunikácie platné povolenie. Podľa jeho názoru pasívne legitimovaným zo správneho deliktu môže byť len stavebník, ktorý žalobcu, ako svojho subdodávateľa, na miestnu komunikáciu vyslal.

Ďalej namietal, že prvostupňový súd nemohol vec kvalifikovane preskúmať, lebo v administratívnom spise žalovaného chýbalo stavebné povolenie, ako aj povolenie na zvláštne užívanie miestnej komunikácie, v intenciách ktorých bol na Štúrovej ulici (nie však pred rodinným domom súp. č. 47) uskutočnený servisný zásah na v tej dobe budovanej splaškovej kanalizácii (t.j. zvláštne užívanie). Žalobca bol zhotoviteľom (vykonávateľom) diela pre stavebníka AVENTINUS DEVELOPMENT, s.r.o., ktorý ho vyslal na Štúrovu ulicu uskutočniť daný servisný zásah (rozkopávku).

Okrem toho uviedol, že listom zo 14. septembra 2011 požiadal obec Marianka o vyhotovenie a zaslanie kópie sťažností obyvateľov Štúrovej ulice a zápisnice z miestnej obhliadky konanej 27. augusta 2011 (na ktorú nebol žalobca prizvaný), aby sa k veci mohol vyjadriť. Správny orgán listom zo 6. októbra 2011 odmietol žiadosť s tým, že navrhovateľovi sprístupní požadované dokumenty len osobne pri návšteve na obecnom úrade, teda v čase, kedy už správny orgán vo veci rozhodol. Tým porušil § 23 Správneho poriadku (povinnosť odoslať kópie spisov za úhradu materiálnych nákladov), odoprel mu ako účastníkovi právo efektívne hájiť v konaní jeho práva. Namietal tiež, že 27. augusta 2011 došlo na podnet občana obce k miestnej obhliadke na Štúrovej ulici, na ktorú obec Marianka v rozpore s § 38 ods. 3 Správneho poriadku neprizvala navrhovateľa, čím mu tiež uprela právo efektívne hájiť jeho práva v administratívnom konaní. Namietal, že žalovaný sa snaží až v súdnom konaní brániť tým, že nešlo o obhliadku podľa Správneho poriadku, ale o stavebný dohľad podľa stavebného zákona, na ktorý sa § 38 ods. 3 Správneho poriadku nevzťahuje. Podľa názoru žalobcu stavebný zákon pôsobnosť správneho poriadku nevyklucuje. Podľa § 98 ods. 1 stavebného zákona stavebný dohľad možno vykonať len vo vzťahu k dodržiavaniu ustanovení stavebného zákona a nie aj cestného zákona (či došlo alebo nedošlo k porušeniu jeho § 8, zvláštnemu užívaniu miestnej komunikácie). Tento postup, pri ktorom obec Marianka vykonala miestne zisťovanie o porušení cestného zákona v rámci stavebného dohľadu, prekročila zákonné zmocnenia pre výkon stavebného dohľadu. Akékoľvek zistenia z tohto stavebného dohľadu nemožno voči žalobcovi legálne použiť, lebo ide o nezákonne získaný dôkaz (podklad pre rozhodnutie), najmä keď bol získaný v rozpore s obligatórnou účasťou obvineného (žalobcu).

Prvostupňový súd preto správne určil, že žalovaný a obec Marianka minimálne nepredvolaním žalobcu na miestne zisťovanie porušili žalobcove práva ako účastníka konania, v dôsledku čoho bolo potrebné napadnuté uznesenie zrušiť. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/15/2011, sp. zn. 8 Sžo 28/2007, na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 231/2010-38, a na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Öztürk proti Nemeckej spolkovej republike z 21.februára 1984, č. sťažnosti 8544/79, podľa ktorých výrok rozhodnutia o správnom delikte (teda aj o disciplinárnom delikte - závažnom porušení služobnej disciplíny) musí byť presne špecifikovaný vo výroku rozhodnutia s uvedením miesta času a spôsobu konania tak, aby skutok nebol zameniteľný s iným skutkom. Podľa názoru žalobcu prvostupňový súd mal zrušiť napadnuté rozhodnutie aj z toho dôvodu, že žalobcovi bola uložená pokuta za správny delikt, ktorý čo do miesta údajného spáchania vymedzil žalovaný a obec Marianka pred rodinný dom so súpisným číslom 47 na Štúrovej ulici, na ktorej však žiadny dom s uvedeným súpisným číslom postavený nie je, lebo tento dom je postavený na Karpatskej ulici, čo je na druhej strane obce Marianka. Skutok sa na danom mieste nestal. V tejto súvislosti poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. novembra 2001, sp. zn. 7Sž/142/2001 (10/2002 ZSP) a z 30. septembra 1997, sp. zn. 5Sž/66/98 (R108/1999),

týkajúce sa opravy chyby a inej zrejmej nesprávnosti správneho rozhodnutia a výroku rozhodnutia.

Podľa názoru žalobcu z § 8 ods. 1 cestného zákona vyplýva, že doba platnosti povolenia z 26. apríla 2010 č. OÚ/2604-2010/rk bola zákonom určená na dobu, počas ktorej pretrvávajú dôvody, pre ktoré bolo povolenie udelené, kde tento dôvod je priamo vymedzený vo výrokovej časti povolenia ako realizácia podzemného vedenia splaškovej kanalizácie, na dokončenie ktorej bola stavebníkovi stavebným povolením daná lehota do 28. februára 2012. Teda v čase údajného skutku 27. augusta 2011 mal žalobca platné povolenie na zvláštne užívanie miestnej komunikácie, lebo dôvod jeho udelenia - realizácia splaškovej kanalizácie, ktorá bola v danom čase vo výstavbe (nebola skolaudovaná) a ktorú bol oprávnený realizovať až do 28. februára 2012 pretrvával.

Doba platnosti povolenia je vymedzená zákonom, na základe čoho ju nemožno pre absenciu zákonného zmocnenia určiť vopred konkrétnym dátumom (ako to robí žalovaný). Z § 8 jednoznačne vyplýva, že doba platnosti povolenia je ohraničená pretrvávaním dôvodov, pre ktoré bolo vydané (realizácia kanalizácie), v dôsledku čoho ju ani správny orgán nemôže vopred upraviť, resp. skrátiť na kratšiu dobu, aj keď môže však stanoviť podmienky, pre porušenie ktorých toto povolenie počas jeho platnosti zruší. Pre nedodržanie „5. technickej podmienky“ mala obec Marianka možnosť podľa § 8 cestného zákona povolenie zrušiť t.j. v zmysle správneho poriadku vydať písomné rozhodnutie o jeho zrušení, čo však neurobil. Napriek nedodržaniu danej podmienky preto ostalo povolenie naďalej v platnosti. Ďalej poukázal na zásadu, podľa ktorej treba pochybnosti vykladať v prospech obvineného a nie na jeho škodu, a teda pochybnosť (minimálne nejednoznačnosť) o dobe trvania povolenia by podľa jeho názoru i tak neumožňovala sankcionovať navrhovateľa v zmysle zásady "in dubio pro reo".

Žalobca namietal aj svoju pasívnu legitimáciu, lebo ak by v súvislosti so zvláštnym užívaním komunikácie došlo k spáchaní správneho deliktu, mohol by byť zodpovedným len stavebník, keďže len stavebník bol povinný a spôsobilý požiadať o nové povolenie (čo vyplýva zo samotnej systematiky zákona). Nositeľom porušenia povinnosti ako základnej náležitosti správneho deliktu môže byť po subjektívnej stránke len stavebník AVENTINUS DEVELOPMENT s.r.o., a nie ním objednaný vykonávateľ, keďže len stavebník má dôvod a povinnosť požiadať o povolenie.

Žalobca tiež namietal právomoc obce prejednávať správne delikty za porušenie cestného zákona podľa § 22a, lebo v zmysle § 3 ods. 2 cestného zákona je jej právomoc zúžená len na prejednávanie priestupkov podľa § 22c cestného zákona.

Vo vzťahu k výške pokuty žalobca uviedol, že je neprimeraná, lebo odporca za obdobné skutky, ktoré sú časovo a rozsahovo väčšie, udeľuje pokuty vo výške 871 €/deň, pričom už tieto sú vzhľadom na skutok neprimerané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného treba vyhovieť.

Podľa § 3 ods. 2 cestného zákona miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych komunikáciách a na účelových komunikáciách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií.

Podľa § 8 ods. 1 cestného zákona na užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú určené (ďalej len "zvláštne užívanie"), je potrebné povolenie cestného správneho orgánu s výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 6, 7 a 8 vydané so súhlasom dopravného inšpektorátu. Cestný správny orgán môže v povolení určiť podmienky na zvláštne užívanie a pre ich nesplnenie môže udelené povolenie zrušiť. Zvláštne užívanie sa povoľuje na dobu určitú, ak u užívateľa trvajú dôvody, pre ktoré bolo povolenie udelené. Pri zmene užívateľa,

podmienok užívania a podobne je potrebné požiadať o nové povolenie, prípadne o zmenu povolenia. Povolenie nie je potrebné pre vozidlá ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a na presun poľnohospodárskych strojov a zariadení pri poľnohospodárskych prácach v rámci obhospodarovaného územia. Povolenie cestného správneho orgánu na účely konania automobilových pretekov je možné vydať len po predložení kladného stanoviska od organizácie, ktorá je členom medzinárodnej federácie automobilového športu (FIA Paríž).

Podľa § 22a písm. a) bod 1 cestného zákona cestný správny orgán a obec v rozsahu svojej pôsobnosti uložia pokutu do 33 190 € právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie podľa osobitných predpisov, ak bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením užíva diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, s výnimkou nadmerných a nadrozmerných prepráv (zvláštne užívanie).

Podľa § 22b ods. 1 cestného zákona pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť, čas trvania a na rozsah spôsobenej škody.

Podľa § 23 cestného zákona ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 18 ods. 1 Správneho poriadku konanie sa začína na návrh účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu.

Podľa § 18 ods. 2 Správneho poriadku konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo správne orgánu príslušnému vo veci rozhodnúť. Pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon.

Podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazeráť do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.

Podľa § 38 ods. 3 Správneho poriadku na miestnu ohliadku správny orgán prizve účastníka konania a toho, kto je oprávnený predmetom ohliadky nakladať.

Zo spisov vyplýva, že predmetom súdneho preskúmania je rozhodnutie právneho predchodcu žalovaného o uložení pokuty za správny delikt podľa § 22a písm. a) bod 1 cestného zákona.

Odvolací súd sa pred samotným posúdením vecnej správnosti rozhodnutia o správnom delikte zaoberal právomocou obce rozhodovať o správnych deliktoch podľa § 22a cestného zákona, ktorej nedostatok namietal žalobca.

Právomoc obcí rozhodovať o správnych deliktoch a ukladať pokuty podľa § 22a cestného zákona vyplýva priamo z uvedeného ustanovenia, podľa ktorého majú okrem cestného správneho orgánu aj obce právomoc v rozsahu svojej pôsobnosti ukladať pokuty do 33 190 € právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie za tam uvedené správne delikty. Vecná pôsobnosť obce v oblasti pozemných komunikácií následne vyplýva z § 3 ods. 2 cestného zákona, podľa ktorého obce vykonávajú miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií (§ 3 ods. 2 prvej vety cestného zákona).

Názor žalobcu, že podľa § 3 ods. 2 poslednej (tretej) vety cestného zákona je právomoc obce zúžená len na prejednávanie priestupkov podľa § 22c cestného zákona odvolací súd nepovažuje za správny. Priestupky majú v rámci správneho trestania svoje osobitné miesto a ich všeobecná úprava je obsiahnutá v zákone č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), ktorý sa vzťahuje aj na priestupky a ich prejednávanie podľa cestného zákona (§ 22a ods. 4 cestného zákona). Zákon o priestupkoch v rámci svojej procesnoprávnej časti upravuje vo

všeobecnosti príslušnosť okresných úradov na prejednávanie priestupkov, ak zákon neustanovuje inak (§ 52 ods.1 zákona o priestupkoch). Takýmto zákonom, ktorý ustanovuje inak, je aj cestný zákon, ktorý v § 3 ods. 2 tretej vety ustanovuje práve príslušnosť obcí prejednávať priestupky podľa §22c na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Cestný zákon v § 22c (priestupky) potom obsahuje už len jednotlivé skutkové podstaty priestupkov, maximálnu výšku pokuty za ne a odkaz na zákon o priestupkoch. Na rozdiel od priestupkov je však právna úprava správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb oprávnených na podnikanie na úseku pozemných komunikácií odlišná a právomoc a pôsobnosť obcí ukladať pokuty vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií preto vyplýva z § 22a cestného zákona v spojení s § 3 ods. 2 prvej vety cestného zákona.

Z obsahu spisov vyplýva, že 27. augusta 2011 sa starosta obce dostavil na Štúrovu ulicu v Marianke a zistil, že pred domom p. č. 47, je realizovaná rozkopávka v rozmeroch 2 m x 1,5 m bez povolenia. Na výzvu starostu obce 3 pracovníci oznámili, že sú zamestnancami žalobcu. Vedúci stavby pán S. potvrdil, že nemá žiadne povolenie na rozkopávku a súčasne potvrdil, že 26. augusta 2011 ho starosta obce upozornil na povinnosť zabezpečiť si vopred povolenie na rozkopanie komunikácie. Vedúci stavby sa vyjadril, že koná na príkaz konateľa žalobcu. Obsah tohto zistenia, ktoré svedčilo o spáchaní správneho deliktu podľa cestného zákona uviedol starosta v zápise z 27. augusta 2011, ktorý označil ako „Záznam o výkone štátneho stavebného dohľadu“.

Obec Marianka žalobcovi zaslala oznámenie z 30. augusta 2011, číslo 08702/2011 o začatí konania, obsahujúce aj výzvu na vyjadrenie, ktoré bolo žalobcovi doručené 9. septembra 2011. Výzva obsahovala žiadosť, aby sa žalobca v lehote 7 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy vyjadril v konaní, ak to považuje za potrebné. Zároveň poučila žalobcu o právnych následkoch v prípade, ak sa v stanovenej lehote k oznámeniu nevyjadrí a o skutočnosti, že obec Marianka rozhodne na základe, doposiaľ zistených skutočností, uvedených v oznámení. Súčasne žalobcu poučila podľa § 17 Správneho poriadku o možnosti dať sa zastúpiť advokátom alebo iným zástupcom, ako aj o práve nazerať do spisov, informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku.

Žalobca listom zo 14. septembra 2011, doručenom obci Marianka 20. septembra 2011, požiadal o doručenie sťažnosti obyvateľov /návrhu účastníkov/, písomnej pozvánky na ústne pojednávanie spojené s ohliadkou a zápisnice z ohliadky. Na uvedený list obec Marianka odpovedala listom zo 6. októbra 2011, doručenom žalobcovi 12. októbra 2011, v ktorom mu oznámila, že nie je oprávnená požadovaným spôsobom zasielať doklady zo spisu. Zároveň opätovne poučila žalobcu o práve podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku.

Rozhodnutím z 20. septembra 2011, číslo 08702/2011 obec Marianka uložila žalobcovi pokutu vo výške 5 000,- eur za správny delikt podľa ustanovenia § 22a písm. a) bod 1 cestného zákona, ktorého sa žalobca dopustil tým, že 27. augusta 2011 užíval miestnu komunikáciu na Štúrovej ulici v obci Marianka pred rodinným domom so súp. č. 47, a to tým spôsobom, že realizoval rozkopávku o rozmeroch 2 m x 1,5 m bez povolenia cestného správneho orgánu. Uvedené rozhodnutie bolo na odvolanie žalobcu potvrdené preskúmaným rozhodnutím žalovaného.

Žalobca v žalobe namietal, že boli porušené jeho procesné práva ako účastníka správneho konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky však takéto pochybenia nezistil.

Zo žiadneho ustanovenia Správneho neporiadku nevyplýva právny nárok účastníka konania a tomu zodpovedajúca povinnosť správneho orgánu na odoslanie kópií zo spisov. Z § 23 Správneho poriadku vyplýva právo účastníkov konania a ich zástupcov a zúčastnených osôb nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom, nie však právo na odoslanie týchto kópií.

Účastník konania nemá teda nárok, aby mu boli administratívne spisy resp. určitá časť z nich odoslaná

na ním určené miesto.

Žalobca bol o jeho práve podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku poučený v oznámení o začatí konania a vo výzve na vyjadrenie z 30. augusta 2011, číslo 08702/2011. Žalobca mohol toto svoje právo využiť aj v rámci odvolacieho správneho konania po odpovedi obce Marianka zo 6. októbra 2011 na žalobcov list zo 14. septembra 2011, v ktorom obec žalobcovi oznámila, že nie je oprávnená požadovaným spôsobom zasielať zo spisu doklady. Rovnako informovala žalobcu, kde a v akom čase môže prísť nazrieť do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov.

Názor krajského súdu, že žalobcovi bolo odopreté právo nazrieť do spisov, keď mu správny orgán neposkytol kópie spisov, ktoré požadoval, preto nemožno akceptovať. Navyše krajský súd odvodzoval žalobcove právo z § 23 ods. 2 Správneho poriadku, hoci uvedené ustanovenie Správneho poriadku sa na daný prípad nevzťahuje, lebo sa týka iných osôb, a nie účastníkov konania a možnosť správneho orgánu povoliť týmto iným osobám nazrieť do spisov a urobiť si výpis, odpis, poskytnúť im kópiu spisov alebo poskytnúť im informáciu zo spisov iným spôsobom, pokiaľ preukážu odôvodnenosť svojej požiadavky.

Rovnako námietka žalobcu, že nebol prizvaný na miestnu ohliadku a tým mu boli upreté jeho účastnícke práva nie je dôvodná. Správne konanie začína na návrh účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu (§ 18 ods. 1 Správneho poriadku). Pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon (§ 18 ods. 2 druhej vety Správneho poriadku). Týmto úkonom v danej veci je doručenie oznámenia o začatí správneho konania.

Určenie momentu začatia konania je dôležité pre určenie momentu vzniku procesných práv a povinností účastníkov konania.

Konanie o uložení pokuty za správny delikt je konanie, ktoré začína z podnetu správneho orgánu, a preto v danom prípade správne konanie proti žalobcovi začalo 9. septembra 2011 dorúčením oznámenia obce Marianka o začatí konania a výzvy na vyjadrenie z 30. augusta 2011, číslo 08702/2011. Až od tohto momentu sa stal žalobca účastníkom správneho konania o uložení pokuty za správny delikt, a preto 27. augusta 2011 (t.j. pred začatím správneho konania) nemal správny orgán pri výkone svojej pôsobnosti žiadnu povinnosť prizvať žalobcu na miestnu ohliadku, lebo žalovaný ešte nevedel o porušení právnych povinností žalobcu, a preto žalobca v tom čase ešte nemal postavenie účastníka správneho konania o uložení pokuty.

Zo záznamu o výkone štátneho stavebného dohľadu z 27. augusta 2011 vyplýva, že obec Marianka formou miestnej ohliadky zisťovala informácie v rámci svojej pôsobnosti. V tento deň na mieste samom zistila porušenie § 22a cestného zákona, ktorého sa dopustil žalobca tým, že používal miestnu komunikáciu na Štúrovej ulici pred domom p.č. 47 bez zvláštného povolenia. Toto zistenie bolo podkladom pre začatie správneho konania o uložení sankcie.

V zmysle Správneho poriadku sú podkladom pre rozhodnutie najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán (§ 32 ods. 2). Dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka (§ 34 ods. 2 Správneho poriadku).

Podkladom rozhodnutia môže byť teda aj listina označená ako „Záznam o výkone štátneho stavebného dohľadu z 27. augusta 2011“, pričom dôležitý je obsah listiny, z ktorého vyplýva, že bolo vykonané miestne šetrenie, pri ktorom bolo zistené porušenie cestného zákona.

Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že žalovaný až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu tvrdil, že k zisteniu tohto porušenia došlo v rámci štátneho stavebného dohľadu, takéto tvrdenie však pre posúdenie zistenia porušenia právnej povinnosti žalobcu nemá žiadny vplyv, lebo pre rozhodnutie vo veci

sú rozhodujúce skutočnosti vyplývajúce z obsahu administratívneho spisu a nie to, čo správny orgán dodatočne tvrdí. Podľa obsahu úkonu išlo preto o miestne zistenie, ktoré bolo pre obec podkladom pre výkon jej pôsobnosti podľa cestného zákona.

Ku skutočnostiam zisteným pri miestnom zistení sa mohol žalobca vyjadriť aj na základe výzvy na vyjadrenie z 30. augusta 2011a mohol navrhovať vykonanie dôkazov, ktoré by uloženie sankcie spochybnil. Žalobca toto svoje právo nevyužil, preto správny orgán mohol postupovať v správnom konaní napriek skutočnosti, že účastník správneho konania sa k veci samej žiadnym spôsobom nevyjadril.

Dokonca ani v žalobe žalobca nespochybnil, že by zistenie starostu, obsiahnuté v uvedenom zázname bolo v rozpore so skutočným stavom. Sám žalobca v žalobe tvrdil, že 27. augusta 2011 užíval miestnu komunikáciu na Štúrovej ulici, hoci namietal, že na jej zvláštne užívanie mal platné povolenie, vydané stavebníkovi, v ktorého mene, na účet a v zmysle pokynov rozkopávku realizoval. Z uvedeného dôvodu ani nemohlo byť sporné, že by žalobca nebol 27. augusta 2011 na Štúrovej ulici, a teda na mieste spáchania správneho deliktu.

Pokiaľ žalobca namietal, že dom so súp. č. 47 sa nachádza na ulici Karpatská a nie na Štúrovej ulici v obci Marianka, treba uviesť, že správne orgány dostatočne identifikovali miesto spáchania skutku, ktorá skutočnosť bola žalobcovi v konaní oznámená a mal možnosť sa k nej vyjadriť. Skutok, ktorým sa žalobca dopustil správneho deliktu, správne orgány dostatočným spôsobom vymedzili, lebo z jeho jasnej a určitej formulácie muselo byť žalobcovi zrejmé, ktorý skutok sa mu kladie za vinu. Predmetný skutok je čo do miesta a spôsobu identifikovaný tak, že ho nie je možné zameniť s iným skutkom. Výraz „so súp.č.“ nemá takú vlastnosť, ktorá by bola spôsobilá vnieť pochybnosti o skutočnom mieste spáchania predmetného skutku, lebo na Štúrovej ulici sa nachádza dom s popisným číslom 47, a preto ide len o zrejmú nesprávnosť v písomnom vyhotovení rozhodnutia, ktorú správny orgán môže opraviť aj po právoplatnosti jeho rozhodnutia.

Popis skutku vo výroku rozhodnutí správnych orgánov v danom prípade je dostatočne určitý a zrozumiteľný a nemôže byť zamenený s iným skutkom. Ak správne orgány použili namiesto „súpisného čísla“ výraz „popisné číslo“ ide o zrejmú nesprávnosť, ktorú možno napraviť postupom podľa § 47 ods. 6 Správneho poriadku, pričom ide o vadu, ktorá nemôže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto na ňu súd neprihliada (§ 250i ods. 3 OSP). Žalobcom uvádzaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. novembra 2011, sp. zn. 7SŽ/142/2001, bol vydaný za úplne odlišnej skutkovej situácie.

Záver, obsiahnutý v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. augusta 2010 číslo III. ÚS 231/2010, ako aj v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v oblasti správneho trestania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. novembra 2011, sp. zn. 2SŽo15/2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2008, sp. zn. 8 SŽo 28/2007, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 1998, sp. zn. 5 SŽ 66/98 ), na ktoré žalobca poukazoval, nie sú v rozpore s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prejednávanom prípade.

K ďalším žalobným námietkam treba uviesť, že pri zisťovaní a postihovaní páchatel'a správneho deliktu právnických osôb je právne bezvýznamné, či právnická osoba konala v mene alebo na príkaz inej právnickej osoby na základe ich zmluvného (súkromnoprávneho) vzťahu, lebo páchatel'om správneho deliktu právnickej osoby je právnická osoba, ktorá svojím konaním naplnila všetky znaky skutkovej podstaty správneho deliktu právnických osôb. Aj podľa definícií trestného práva, ktoré možno aplikovať v rámci správneho trestania, je páchatel'om trestného činu (administratívneho deliktu) ten, kto trestný čin (administratívny delikt) spáchal sám. Správne delikty právnických osôb sú postihované bez ohľadu na zavinenie a subjektom deliktu je právnická osoba spôsobilá na protiprávne konanie (tzv. deliktuálna spôsobilosť, ktorá je spojená s jej vznikom a existenciou).



Správneho deliktu v predmetnom prípade sa teda dopustí právnická osoba, ktorá užíva bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, s výnimkou nadmerných a nadrozmerných prepráv (objektívna stránka predmetného správneho deliktu).

Žalobca nevyvrátil, ba práve naopak aj v žalobe uviedol, že 27. augusta 2011 užíval miestnu komunikáciu na ulici Štúrova (aj keď podľa jeho názoru na základe platného povolenia pre jej zvláštne užívanie).

Nemožno však súhlasiť s názorom žalobcu, že doba platnosti povolenia je v zmysle § 8 cestného zákona ohraničená pretrváváním dôvodov, pre ktoré bolo vydané (realizácia kanalizácie) aj po uplynutí lehoty, na ktorú bolo zvláštne povolenie udelené. Po uplynutí tejto lehoty ho ani správny orgán nemôže upraviť aj keď môže pred jej uplynutím stanoviť podmienky, pre porušenie ktorých toto povolenie počas jeho platnosti zruší.

Zvláštne užívanie sa v zmysle § 8 ods. 1 tretej vety cestného zákona povoľuje na dobu určitú, a teda je vymedzené konkrétnym dátumom jeho užívania, pričom na strane užívateľa musia trvať dôvody, pre ktoré bolo povolenie udelené. Takáto právna úprava znamená, že povolenie na zvláštne užívanie je obmedzené na dobu určitú, počas ktorej musia trvať dôvody, na ktoré bolo udelené. Ak doba na ktorú bolo zvláštne užívanie povolené uplynie skôr, ako trvajú dôvody, na ktorú bolo udelené, povolenie márnym uplynutím doby zaniká. Rovnako zaniká aj v prípade, ak počas doby, na ktorú bolo udelené, zaniknú dôvody, na ktoré bolo zvláštne povolenie udelené. V opačnom prípade by zákonodarca, nestanovil, že sa zvláštne užívanie povoľuje na „dobu určitú“, ale vymedzil by platnosť povolenia zvláštneho užívania explicitne „po dobu trvania dôvodov, pre ktoré bolo povolenie udelené“. Avšak takáto právna úprava by ani bola nelogická a v rozpore so samotným účelom zákona, lebo trvanie dôvodov je neisté a správny orgán by tak nemohol efektívne vykonávať štátnu správu v predmetnej oblasti.

Žalobca nepreukázal, že mal platné povolenie na rozkopávku miestnej komunikácie, lebo podľa povolenia z 26. apríla 2010, Č.j.: OÚ/2604-2010/rk, ktoré priložil žalobca k žalobe, bola spoločnosť AVENTINUS DEVELOPMENT, s.r.o. povinná vykonať povrchovú úpravu komunikácie do konca júla 2010, a teda po tomto dátume už nebolo možné na základe tohto povolenia realizovať akúkoľvek rozkopávku. Ako vyplýva zo zápisnice z 29. marca 2011 (č.l. 31), žalobca si bol tejto skutočnosti vedomý, lebo zobral na vedomie, že akékoľvek pokračovanie v stavebných prácach bude možné až na základe a za podmienok nového rozkopávkového povolenia, o ktoré musí investor vopred požiadať.

Ďalšia skutočnosť, ktorá svedčí o nesprávnosti žalobcovej argumentácie, vyplýva z § 8 ods. 1 štvrtej vety cestného zákona, podľa ktorého pri zmene užívateľa, podmienok užívania a podobne je potrebné požiadať o nové povolenie, prípadne o zmenu povolenia.

Ak teda povolenie na zvláštne užívanie miestnej komunikácie obsahuje časovú podmienku realizácie zvláštneho užívania, po jej uplynutí automaticky dochádza k zmene podmienok užívania, je preto treba požiadať v zmysle § 8 ods. 1 štvrtej vety cestného zákona o nové povolenie.

Tvrdenie žalobcu, že pre nedodržanie „5. technickej podmienky“ mohla obec Marianka povolenie len zrušiť, by mohlo byť zohľadnené len vtedy, ak by lehota na dobu určitú ešte žalobcovi neuplynula. Obec povolenie v danej veci nezrušila a ani tak konať nemala, preto po uplynutí lehoty na ktorú bolo zvláštne povolenie udelené, povolenie zaniklo.

Treba však uviesť, že správneho deliktu podľa § 22a písm. a) bodu 1 cestného zákona sa dopustí nielen tá právnická osoba, ktorá bez povolenia cestného správneho orgánu užíva miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, ale aj právnická osoba, ktorá v rozpore s vydaným povolením takýmto spôsobom miestnu komunikáciu užíva. Ak by teda žalobca nedodržal „5. technickú podmienku“ aj tak by naplnil objektívnu stránku skutkovej podstaty

predmetného správneho deliktu, lebo by konal v rozpore s vydaným povolením.

Z uvedeného dôvodu použitie zásady „in dubio pro reo“, vo vzťahu k pochybnosti o dobe trvania povolenia, ktorej sa domáhal žalobca, by žiadny prospech žalobcovi neprinieslo. Najvyšší súd považuje za potrebné opätovne uviesť, že žalobca si bol vedomý toho, že pokračovanie v stavebných prácach bude možné až na základe a za podmienok nového rozkopávkového povolenia (ako vyplýva zo zápisnice z 29. marca 2011), a teda žiadne pochybnosti o dobe trvania pôvodného povolenia tu ani nemohli byť dané.

Ak teda žalobca odvodzuje svoje právo vykonávať rozkopávku z povolenia z 26. apríla 2010, Č.j.: OÚ/2604-2010/rk, mohol tak postupovať len do konca júla 2010. Po tomto dátume realizoval rozkopávku bez platného povolenia, a tým že užíval cestnú alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, naplnil objektívnu stránku skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 22a písm. a) bodu 1 cestného zákona.

Výška pokuty je podľa názoru odvolacieho súdu v súlade so zákonom, keď správny orgán pri jej ukladaní nevybočil z medzí a hľadísk ustanovených cestným zákonom a dostatočne ju odôvodnil.

K názoru krajského súdu, že v administratívnom spise sa mali nachádzať ním uvedené povolenia (povolenie z 24. apríla 2010 č. OÚ/2604-2010/rk, stavebné povolenie zo 17. februára 2009, číslo OÚŽP-2009/00077/14/KVM, povolenie na vybudovanie vodnej stavby), lebo sú potrebné na preskúmanie veci, treba uviesť, že pokuta bola uložená žalobcovi za to, že vykonával rozkopávku bez príslušného povolenia, a preto žiadne povolenie k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia žalovaného nie je potrebné. Ak žalobca mal platné povolenie na rozkopávku, bolo jeho povinnosťou túto skutočnosť žalovanému preukázať. Rovnako nebolo potrebné preukazovať, že žalobca bol len dodávateľom stavby, lebo právnu povinnosť porušil svojím vlastným konaním.

Odvolací súd preto považoval rozhodnutie žalovaného za zodpovedajúce zákonu, preto rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol podľa § 250ja ods.3 v spojení s § 220 OSP.

Zákonom č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli od 1. októbra 2013 okrem iných zrušené obvodné úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie (§ 8) a ich právnymi nástupcami sa stali okresné úrady podľa tohto zákona (§ 9). Z uvedeného dôvodu sa žalovaným stal zo zákona Okresný úrad Malacky, odbor cestnej dopravy a komunikácií.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 1 a 2 OSP a § 250k ods. 1 veta prvá OSP tak, že žalobcovi, ktorý nemal úspech vo veci, nepriznal právo na náhradu trov konania. Žalovanému trovy konania nevznikli, preto nemá nárok na ich náhradu.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný